

Aš niekada neverkiu

Šią vasarą gyvenimas festivalių ture Lenkijoje buvo asketiškas – ankštos gyvenimo sąlygos, ilgos tarnystės valandos ir karštesnė nei įprastai vasara – tačiau mūsų trijų šimtų bhaktų dvasia visą laiką išliko pakili. Daugelis sakė, kad tai buvo geriausias turas, tą įrodė ir didžiausias susirinkusių žiūrovų skaičius.

Tačiau labiausiai tą rodė svečių vertinimas, pasireiškiantis įvairiais meilės būdais, kurie šių metų turą išskyrė iš kitų. Niekur nebuvo taip akivaizdu, kaip Revalyje, kur vyko mūsų paskutinis festivalis.

Kadangi buvo tik viena harinama, skelbianti apie renginį, prieš jai prasidedant pasakiau trumpą kalbą.

- Graži diena, - pasakiau bhaktams, - ir visi žmonės paplūdimyje. Šią akimirką nei vienas žmogus mieste nežino, kad vakare bus mūsų programa. Ten dešinėje matote, kaip festivalio komanda pradeda statyti lauke palapines. Vokiečių kalboje yra žodis 'blitzkrieg', nurodantis, kad armija užima miestą šviesos greičiu. Taigi mes šį rytą išeiname į Revalio 'blitzkrieg', ir leisime visiems sužinoti apie šio vakaro festivalį.

Pasigirdo pritarimo šūksniai ir bhaktai greitai paruošė visą sankirtanos įrangą – akordeonus, mridangas, džiambi būgnus, karatalus, vėliavas, plakatus ir girliandas. Po keletos minučių šimtas šešiasdešimt bhaktų džiaugsmingai giedodami ir šokdami pasiekė paplūdimį.

Vinguriuojant mažyčiu takeliu palei pakrantę, žmonės graibstė kvietimus tiesiog mums iš rankų. Po pusvalandžio sustojome, ir Tribhuvanešvara dasa pasakė keletą žodžių kviesdamas visus į festivalį. Po to žmonės kėlė rankas ir uždavinėjo klausimus. Pirmą kartą mus matantieji stovėjo apstulbę iš nuostabos, stebėdami, kokį didelį susidomėjimą rodo kiti.

- Ar šiais metais bus naujas spektaklis? – paklausė vyras.

- Ar vėl pasirodys sankhjos šokių grupė iš Mumbajaus? – paklausė kitas.

- Ar bus šokio konkursas vaikams laimėti sarį? – sušuko moteris.

Kirtano grupė judėjo toliau paplūdimiu, o ašėjau truputį atsilikęs su keletu bhaktų vaikų.

- Guru Maharadža, - pasakė berniukas, - turime klausimą. Norime paklausti, ar jūs kada nors verkiate.

Sustojau.

- Ką? – paklausiau.

- Norime sužinoti, ar kartais verkiate, - pasakė jis. – Mes dažnai girdime, kad bhaktai turėtų verkti dėl Krišnos. Žinote, kaip gopės verkė dėl Krišnos arba kaip ašaros turi riedėti mūsų skruostais, kai kartojame Harė Krišna.

Nusijuokiau.

-Nepasiekiau to lygmens, - atsakiau.

- Taigi jūs niekuomet neverkiate? – paklausė mergaitė.

- Niekada, - atsakiau.

Mums einant paplūdiniu toliau, vidutinio amžiaus moteris pašoko nuo savo deginimosi gulto ir pribėgo prie manęs. Ji dėvėjo padorų maudimuką, o jos papuošalai ir laikrodys atrodė brangūs.

- Atleiskite, pone, - pasakė ji. – Gal galėčiau minutėlę šnektelėti su jumis?

- Žinoma, - pasakiau, žvelgdamas į vaikus, susirinkusius aplinkui pasiklausyti, ką ji nori pasakyti.

- Norėjau padėkoti jums, kad man taip padėjote, - pasakė ji. – Jaučiuosi labai jums skolinga.

Bandžiau prisiminti, kur aš galėjau ją susitikti.

- Aną vakarą dalyvavau jūsų paskaitoje Kolobžėje, - tęsė ji. – Mano psichologas pasiūlė nueiti pasiklausyti jūsų. Jis anksčiau šią vasarą girdėjo jūsų kalbą ir pasakė man, kad klausydamasi jūsų atsikratysiu savo bėdų.

Jaučiau, kaip mano veidas nuraudo.

- O, ačiū, - pasakiau.

- Pasiklausiusi jūsų kalbos, - pasakė ji, - jaučiu, kad galiu susidoroti su savo gyvenimo bėdomis. Ypač įkvėpė mane, kai taip įtikinamai kalbėjote apie dvasinį pasaulį. Dabar tikrai tikiu, kad jis egzistuoja.

Ji paėmė mano rankas.

- Tiesiog neturiu pakankamai žodžių jums atsidėkoti, - pasakė ji. – Esu tokia dėkinga.

Jai grįžtant prie savo vietos ant smėlio, susijaudinau nuo jos tokio įvertinimo ir pajutau begalinį

dėkingumą savo dvasiniam mokytojui, akys sudrėko ir viena ar dvi ašaros nuriedėjo skruostu.

Greitai nusišluosčiau ašaras ir pasisukau toliau eiti paskui kirtano grupę, tačiau vaikai pamatė mane.

- Jūs juk verkiate, Guru Maharadža! – sušuko berniukas. – Tik pažvelkite! Jūs verkiate! Štai!

Tą vakarą į festivalį susirinko daugiau nei penki tūkstančiai žmonių. Jiems plūstant pas mus ir vaikštinėjant po palapines, į mane kreipėsi jauna pora, jie sunkiai alsavo, o jų maža dukrelė sekė įkandin.

- Mums pavyko! – pasakė vyras. – Mums pagaliau pavyko čia patekti ! Sukikenau.

- Nuo paplūdimio iki festivalio vos penkiasdešimt metrų, - pasakiau.

- Ne, - pasakė vyras. – Leiskite man paaiškinti. Praeitais metais atėjome į festivalį. Mūsų dukrelė buvo ketverių, tai buvo geriausiai praleistas laikas jos gyvenime. Nuo to laiko ji tekalba apie jūsų festivalį. Ji kalba apie tai be pertraukos.

- Tai tiesa, - pasakė jo žmona. – Ji pasakoja apie šokėjas indes, lėlių teatrą, dainas, fokusininką, maistą ir sarius, ypač apie sarius. Kiekvieną vakarą prieš eidama miegoti ji būtinai repetuoja savo šokį, kad laimėtų sarį kitą festivalį.

- Teisingai, - pasakė vyras, - o kiekvieną rytą tik nubudusi ji pirmiausia klausia: “Kiek dienų liko iki Indijos festivalio?”

Žmona nusijuokė.

- Taigi galite tik įsivaizduoti, kaip mums palengvėjo, kad galiausiai čia esame, - pasakė ji.

Kai prasidėjo programa ant scenos,ėjau per festivalį, stebėdamas, kaip palapinėse ir lauke džiaugsmingai leidžia laiką žmonės. Vėl prie manęs prisijungė ta pati bhaktų vaikų grupė. Mums vaikštinėjant aplinkui, prie mūsų pribėgo mergaitė.

- Harė Krišna! – sušuko ji susijaudinusi. – Mano vardas Ania. Esu laiminga, kad jūs visi grįžote.

- Harė Krišna, Ania, - pasakiau. – Tai tu anksčiau buvai mūsų festivalyje?

- Taip, - pasakė jis plačiai šypsodamasi. – Kai pirmą kartą dalyvavau, man buvo tik dvi savaitės. Dabar man devyneri, ir nuo to laiko aš lankausi kiekvienais metais.

- Hm? – paklausiau. – Tau buvo dvi savaitės, kai pirmą kartą lankeisi mūsų festivalyje?

- Taip, - atsakė ji. – Mano namas kitoje gatvės pusėje. Kai pirmą kartą jūs čia atvykote, buvau ką tik gimusi. Mama pamatė jūsų festivalį pro langą ir atsinešė mane. Man festivalyje nupiešė pirmuosius gopių taškelius, kai buvau kūdikėlis.

- O, tu žinai teisingą piešimo ant veido pavadinimą, - pasakiau.

Tuoj pribėgo ir kita mergaitė.

- Tai Dorota, - pasakė Ania. – Ji mano geriausia draugė ir gyvena greta manęs. Ji lankosi festivalyje nuo dvejų metukų.

- Ir aš kiekvienais metais laimiu sarį, - išdidžiai pridėjo Dorota. – Laimėjau iš viso septynis, tačiau keturis atidaviau savo močiutei, jai patinka juos dėvėti namuose.

- Įdomu, - pasakiau. – O kas tau labiausiai patinka mūsų festivalyje, Dorota? Šokiai? Lėlių teatras? Maistas?

- Ne, - atsakė ji. – Geriausia festivalio dalis – jūsų paskaita pabaigoje. Tai mano mėgstamiausia dalis. Močiutei ji irgi patinka. Dabar ji beveik neišeina į lauką, nes yra per sena, tačiau kai festivalyje ateina laikas jums kalbėti, mama ją čia atveda. Ji sakė, kad esate jos mėgstamiausias pamokslininkas pasaulyje, kadangi žinote, kaip linksmai pristatyti religiją.

Jau ruošiausi tęsti savo pasivaikščiojimą, kai pribėgo dar viena mergaitė.

- Tai Eva, kita geriausia draugė, - pasakė Ania. – Ji ateina į festivalius nuo trejų metukų.

- Kiekvieną dieną matau jus Facebooke`e, - pasakė Eva, spausdama man ranką.

- Tikrai? – paklausiau. – Tavo mama leidžia tau įeiti į Facebook`ą? Juk tu tokia jauna.

Eva nusijuokė.

- Taip, - atsakė ji. – Ji leidžia man naudotis Facebook`u, kadangi turiu tik vieną Facebook`o draugą – tai jūs. Davėte man savo girliandą kai man buvo ketveri, ji iki šiol kaba mano kambaryje ant sienos. Kai buvau šešerių, susilaužiau ranką, ir jūs pasirašėte ant mano gipso, jis taip pat kaba ant sienos. Aš myliu savo mamytę, tėvelį, dėdę ir tetą, savo senelį ir net muzikos mokytoją, tačiau jūs esate mano mėgstamiausias žmogus visame pasaulyje, kadangi parodėte man daugiausia meilės, nepaisant to, kad man pavyksta pamatyti jus tik kartą per metus.

- O, tikrai, - pasakiau truputį drebančiu balsu, o mano veidas nuraudo.

Bhaktų vaikai susižvalgė.

- Matai? – šypsodamasi pasakė viena mergaitė kitai. – Jis tuoj vėl pravirks.

Pasikasiau pakaušį ir susitvardžiau.

- Kas tau labiausiai patinka festivalyje, Eva? – paklausiau aš.

Ji akimirką pagalvojo.

- Krišna, - pasakė ji.

- Nuostabu, - pasakiau. – O tau, Ania?

- Radharani, Krišnos draugė, - atsakė ji.

Pradėjau sakyti:

- O iš kur tu sužinojai apie Radharani? – tačiau susilaikiau.

- Kodėl mums visiems nenuėjus į restoraną ir neužkandus? – paklausiau.

- Taiip! – sušuko Ania. – Barfio!

- Ir samosų! – sušuko Eva.

Po nedidelio pasilinksminimo restorane baigiau savo kelionę per festivalio lauką ir grįžau už scenos pasiūrėti, kaip sekasi mūsų atlikėjams. Pamaniau, kad galėčiau nusenūsti, taigi atsiguliau. Po keturiasdešimt penkių minučių bhaktas supurtė mane.

- Haribol, Maharadža, - pasakė jis. – Laikas jums į sceną skaityti paskaitos.

Pašokau, užsipyčiau vandens ant veido ir užlipau ant scenos kaip tik tuo metu, kai mūsų ceremonmeisteris Tribhuvanešvara pristatinėjo mane. Penkių šimtų žmonių auditorija su viltimi žvelgė į mane.

Nors buvau ką tik nubudęs, nebuvo sunku kalbėti. Įvadinę paskaitą skaičiau jau tūkstantį kartų, tačiau kiekvieną kartą ji būdavo nauja, lyg skaityčiau ją pirmą kartą. Man tai buvo ryškiausia vakaro dalis – viso festivalio kulminacija – galimybė pasakoti kilnią Krišnos sąmonės filosofiją mūsų svečiams

Po paskaitos vyko pašėlęs keturiasdešimt penkių minučių kirtanas, ir geriausioms šokėjoms dalinome sarius (Dorota laimėjo savąjį aštuntą). Pasirodymas baigėsi, man lėtai lipant laiptais žemyn, pamačiau moterį, laukiančią manęs su Bhagavad-gita rankoje.

Bhaktų vaikai taip pat manęs laukė ir susispietė aplink, kai moteris žingtelėjo į priekį norėdama paduoti Bhagavad-gitą.

- Savo paskaitoje pasakėte, kad jei nusipirksime Bhagavad-gitą, pasirašysite ją, - pasakė ji.

- Taip, - pasakiau, - pasirašysiu.

- O gal galėtumėte parašyti ir savo el. pašto adresą? – paprašė ji. – Turiu daug klausimų, kuriuos norėčiau jums užduoti.

- Taip, žinoma, - atsakiau. – Viską, ką aš žinau, išmokau iš šios knygos ir savo dvasinio mokytojo.

Pradėjau pasirašinėti vidinėje viršelio pusėje, po to pažvelgiau į ją.

- Gal galėčiau paklausti, kokia jūsų profesija? – pasakiau.

- Esu Lenkijos aukštesniojo teismo teisėja, - pasakė ji.

Lėtai ir rūpestingai pasirašiau knygoje ir užrašiau savo el. pašto adresą.

Vaikai ėjo kartu su manimi prie furgono, kai mane sustabdė jauna pora ir paprašė pasirašyti ką tik nusipirktą Bhagavad-gitą.

- Laukiau septyniolika metų, kad nusipirkčiau šią knygą, - pasakė vyras.

- Septyniolika metų? – paklausiau aš.

Jis sukikeno.

- Taip, - pasakė jis. – 1993 jūsų festivalis vyko mūsų mieste, penkiasdešimt kilometrų nuo čia. Man tuomet buvo septyneri. Laksčiau su kitais vaikais po renginio vietą, gerai leidome laiką, tačiau kai užlipote ant scenos ir prakalbote, prisimenu, kaip visa atmosfera pasikeitė. Net visi vaikai sustingo klausydamiesi.

- Nieko nesupratau, ką kalbėjote, tačiau prisimenu, kad tai buvo ypatinga akimirka. Mačiau, kiek daug žmonių po to pirko tą knygą, ir pagalvojau, kad vieną dieną ir aš norėčiau ją įsigyti.

- Mano būsimoji žmona taip pat buvo festivalyje, tačiau buvome tik vaikai ir nepažinojome vienas kito. Bėgo metai, mes susituokėme, o vieną dieną kalbėdamiesi išsiaiškinome, kad abu buvome tame festivalyje ir abu prisiminėme tą ypatingą momentą, kai užlipote ant scenos su ta knyga. Vos vakar išgirdome, kad rengiamas festivalis čia, Revalyje, taigi atėjome jo vėl pasižiūrėti ir po visų tų metų nusipirkti šią knygą.

Įrašiau ilgą dedikaciją jų Bhagavad-gitoje.

“ Neįtikėtina, - pagalvojau. – Kažkas nuostabaus nutinka vos ne kiekviename šio turo žingsnyje.”

Tačiau nuostabūs dalykai nebuvo pasibaigę.

Kai vaikų padedamas lipau į furgoną, pribėgo dvidešimtmetis jaunuolis.

- Atsiprašau, - pasakė ji. – Žinau, kad esate užsiėmęs ir turėtumėte būti pavargęs, tačiau prieš jums išvažiuojant norėčiau kai ką papasakoti.

- Nieko tokio, - pasakiau išlipdamas iš furgono. – Mano laikas – jūsų.

- Praeitais metais atėjau į jūsų festivalį kartu su jaunesniąja seserimi, - pasakė jis. – Jai buvo šešiolika. Tai buvo pirmasis mūsų apsilankymas jūsų renginyje. Mano seseriai ypač patiko Harė Krišna dainavimas pabaigoje. Ji prisiminė dainą ir dažnai ją dainuodavo namuose.

- Po šešių mėnesių sužinojome, kad jai vėžys. Jis buvo paskutinės stadijos ir nieko nebegalima buvo padaryti. Ji jau buvo pradėjusi nykti. Studijavau universitete, kai vieną vakarą ji man paskambino. Ji nebegalėjo aiškiai kalbėti, ką jau kalbėti apie dainavimą, taigi paprašė manęs, ar galėčiau kiekvieną vakarą jai prieš užmiegant dainuoti Harė Krišna.

- Kiekvieną vakarą skambindavau jai ir nuo šeštos iki devintos dainuodavau Harė Krišna. Tai tęsėsi du mėnesius. Vieną vakarą man bedainuojant ji paliko kūną. Aš netgi nežinojau iki tol, kol mano mama kitame telefono gale pasakė, kad ji mirė. Dienų dienom verkiau. Sesuo buvo mano geriausias draugas, ir dabar visas pasaulis man pasidarė pilkas.

- Mano seseriai patiko ta daina, ir tai buvo paskutinis dalykas, kurį ji girdėjo. Giliai širdyje jaučiu, kad tai perkėlė ją į labai ypatingą vietą, vietą kuri yra virš šio kančių ir skausmo pasaulio, vietą, kurioje žmonės visuomet laimingi, kaip kad jūs visi esate laimingi. Kaip manote, ar tai galėtų būti tiesa?

Bandžiau atsakyti, bet mano balsas užsikirto, taigi linktelėjau, patikindamas, kad vyras yra teisus. Užmerkiau ašarų pilnas akis ir apkabinau jį.

Po to prisiminiau vaikus ir laukiau, kad jie vėl pradės mane erzinti. Tačiau jie tylėjo. Kai atsimerkiau, pamačiau, kad jie taip pat verkė.

Šri Prabodhananda Sarasvatis rašo:

prema namadbhutarthah sravanapathagatah kasya namnam mahimnah
ko vetta kasya vrndavanavipina mahamadhurisu pravesah
ko va janati radham paramrasacamatkarmadhuryasimam
ekascaitanyacandrah paramkarunayah sarvvamaviscakara

“Ar kas nors esate girdėję apie premą, galutinį gyvenimo tikslą? Ar kas nors žinote dieviškąją šventųjų vardų galią? Ar kas nors esate įžengę į nuostabiai kerintį Vrindavano mišką? Ar kas nors pažįstate Šri Radhą, aukščiausios ekstazės įsikūnijimą? Vien tik neišmatuojamo Šri Čaitanjos Mahaprabhu gailesčio dėka buvo aptikti šie reti brangakmeniai, tviskantys Kali jugos tamsoje, nušviesti dosnios Jo mėnulio šviesos.”

[Čaitanja čandramrita, 130 posmas]